

Samrådssammanställning

2009-10-27

Samrådssammanställning

Yttrande	Kommentar
<p>Kommunala nämnder och styrelser i Umeåregionen</p>	
<p>Byggnadsnämnden Umeå Byggnadsnämnden framhåller att det vore önskvärt att översiktsplanen ger tydligare riktlinjer för hur kommunen ska handlägga förfrågningar om enstaka verk.</p> <p>Planläggning av vindkraftsverk finns där det är motstående intressen och brist på mark. Vid vilka förutsättningar bör vindkraftsverk detaljpanelläggas.</p> <p>Vid byn Ivarsboda, där boende kan få vindkraftverk i nästan alla vädersträck bör utbyggnad begränsas till en mindre sektor.</p> <p>Under riktlinjer, rubriken utseende, bör andra punkten ändras till ”Verken skall inte användas som reklampelare.</p> <p>I överlag bör foton i förslaget komma från områden som föreslås i planen.</p>	<p>I planen framgår att enstaka verk som tillgodoser ett brett lokalt intresse kan prövas om motstående intressen är begränsade och riktlinjerna i planen följs. Det bör dock tydligare framgå att Umeåregionen förespråkar en samlad och storskalig utbyggnad i föreslagna områden. Denna strategi grundar sig i att påverkan på omgivningen kan minimeras och produktionen kan maximeras.</p> <p>Detaljplanläggning ska ske inom markerat tillväxtområde för Umeå tätort.</p> <p>Det är en viktig synpunkt och utbyggnaden bör ske så att byn inte omringas av vindkraft.</p> <p>En översiktsplan ska vara vägledande och inte innehålla riktlinjer som skall utan snarare bör. I planen angiven riktlinje föreslås därför inte ändras.</p> <p>Planen kommer vid utställningen innehålla fler foton från områden som föreslås för utbyggnad.</p>
<p>Jämställdhetsutskottet Umeå Jämställdhetsutskottet ser gärna att översiktsplanen kompletteras med könsuppdelad statistik kring frågorna, och framförallt inom planering och energianvändning.</p> <p>Utskottet är särskilt angelägen om att ett genusperspektiv kring hälsokonsekvenser beaktas, vid uppföljning och utvärdering av vindkraftutbyggnad.</p>	<p>Översiktsplanen är inte så detaljerad och föreslås inte kompletteras så att det framgår könsuppdelad statistik.</p> <p>Översiktsplanen behandlar inte uppföljning på det sätt som föreslås av Jämställdhetsutskottet.</p>
<p>Umeå Fritid Det rörliga friluftslivet kan påverkas negativt</p>	

<p>på de föreslagna platserna men olägenheterna bedöms som marginella i det kommuntäckande perspektivet.</p> <p>Vissa frågetecken kan antas för en fortsatt exploatering av det redan ianspråktaga området Hörneå. Här finns en större tätort och omfattande fritidshusbebyggelse inte allt för långt bort.</p>	<p>Angående Hörneå så har tillstånd givits för föreslagit område och någon ytterligare utvidgning är inte föreslagen.</p>
<p>Miljö- och hälsoskyddsnämnden Umeå Vid byn Ivarsboda, där boende kan få vindkraftverk i nästan alla vädersträck bör utbyggnad begränsas till en mindre sektor.</p> <p>Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) ska ta upp hur hälsan hos dem som bor i närheten av utsedda områden påverkas av buller.</p> <p>De riktvärden som det refereras till är ersatta med hårdare riktlinjer vilka är 5-15 dB lägre än de äldre.</p>	<p>Det är en viktig synpunkt och utbyggnaden bör ske så att byn inte omringas av vindkraft.</p> <p>MKB:n kommer kompletteras med hur hälsan påverkas av vindkraft.</p> <p>I kapitlet om ljud och buller kommer det kompletteras med att gällande riktvärde för vindkraft är 40 dB(A) och att det för vissa områden som bör ha särskilt låga bullernivåer, exempelvis områden i fjäll och skärgårdar, bör ljudet enligt Naturvårdsverket inte överskrida 35 dBA.</p>
<p>UMEVA Föreslagna områden ligger inte inom fastställda eller föreslagna vattenskyddsområden. UMEVA har inget att erinra.</p>	
<p>Umeå Energi Umeå Energi är positiva till att en översiktsplan tagits fram och har inget att erinra.</p>	
<p>Utbildnings- och fritidsnämnden i Vindeln Nämnden har inget att erinra.</p>	
<p>Kommunstyrelsen i Bjurholm Bjurholms kommun har inget att invända mot förslaget.</p>	
<p>Centrala verk PTS PTS rekommenderar att samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftsbolag och radiolänkoperatörer för att minska risken för att störningar uppkommer.</p> <p>PTS bidrar med information om vilka</p>	<p>Detta är en viktig synpunkt som måste behandlas i nästkommande exploateringskede.</p>

berörda radiolänkoperatörer är.	
<p>Banverket Banverket hävdar att avståndet till värväg ska vara vindkraftsverkets totalhöjd +20 m.</p> <p>I samband med etablering av vindkraft fodras en beskrivning av hur tillfartsvägar till vindkraftsverken ska hanteras. Lokalisering av vindkraft som påverkar trafikmängden i någon järnvägs korsning permanent eller i samband med uppförande måste behandlas restriktivt.</p> <p><u>Radio och telekommunikation</u> Banverket påtalar att störning av radiotrafiken kan uppkomma från vindkraft.</p> <p><u>Korsningsavtal</u> Särskilt avtal krävs att förlägga markkabel under banvall.</p>	<p>Riktlinjen kommer ändras så att det framgår att minsta avstånd till järnväg är verkets totalhöjd +20m.</p> <p>Det är såklart viktigt att samverka i samband med etableringar görs så att säkerheten för tågtrafiken säkerställs. Det behandlas dock i samband med etableringen och tillståndsprocessen i kommande exploateringskede.</p> <p>Eventuell störning på radiotrafiken behandlas i tillståndsprövningen.</p> <p>Detta är en fråga som behandlas i tillståndsprövningen för vindkraft eller i samband med nätkoncessioner.</p>
<p>Energimyndigheten Skrivningen om gällande lagstiftning behöver justeras till den nu gällande.</p> <p>Riksdagens mål är numera 30 TWh vindel till år 2020.</p> <p>Urvalskriterierna är enligt Energimyndigheten allt för långtgångna. Ansatsen att från början lägga fast att utbyggnad i första hand ska i områden som inte står i konflikt med andra intressen. Det innebär att man föregriper överväganden som ska göra i kommande tillståndsplanering.</p> <p>Energimyndighetens bedömning utgår översiktsplanen från en traditionell</p>	<p>Det är helt klart så att när nu lagstiftningen är ändrad kommer texten anpassas till den nu gällande.</p> <p>Texten på sidan 9 kommer ändras till att målet nu är 30 TWh till år 2020.</p> <p>Utgångspunkten har varit att försöka hitta områden där utbyggnad av vindkraft bedöms möjliga att åstadkomma. Det kan dock innebära att det inom vissa områden finns motstående intressen där vindkraft går att förena. Det är exempelvis Storåsen-Stenberg i Nordmalings kommun där vi bedömer det möjligt att förena vindbruk med rennäring. Natura 2000 områden är faktiskt enligt lag skyddade och med hänvisning till att det faktiskt finns många områden som i övrigt är lämpade för vindbruk bör dessa i första hand väljas. Totalt föreslås 37 områden för vindbruk inom Umeåregionen vilket med marginal bör tillgodose regionens bidrag i vindkraftsutbyggnaden.</p> <p>Det är korrekt att översiktsplanen saknar mål och visioner för utbyggnad av vindbruk.</p>

<p>bevarandeinställning och saknar visioner och mål för utbyggnad.</p>	<p>Umeåregionen delar dock inte Energimyndighetens inställning om en bevarandeinställning då 37 områden föreslås som lämpliga för vindbruk. Planen kommer kompletteras med en övergripande målsättning.</p>
<p>Försvarsmakten Försvarsmakten anser att området Mångmoren i Umeå bör utgå. Försvaret kommer vid etablering av Norrbotniabanan sannolikt att tvingas flytta befintlig etablering från gränsen mot Skellefteå kommun till redovisat område.</p>	<p>Föreslagit område Mångmoren kommer tas bort från Översiktsplanen.</p> <p>Det nya föreslagna området bedöms inte inverka på områden som är intressanta för vindbruk.</p>
<p>Sjöfartsverket Sjöfartsverket har inget att erinra mot planen och förutsätter att samråd kommer ske i samband med eventuella etableringar till havs.</p>	<p>Sjöfartsverket kommer få möjlighet att yttra sig i samband med etableringar till havs.</p>
<p>Sveriges geologiska undersökningar (SGU) Naturresurser som malmreserver och mineraltillgångar bör skyddas från utbyggnad av andra anläggningar. Det vore därför önskvärt att uppgifter om områdets geologi och prospekteringsintressen framgick av planen.</p> <p>SGU:s geologiska kartor och kartdatabaser för Västerbotten är i detta sammanhang av så översiktlig karaktär att de inte bör användas för någon detaljerad planläggning och bedömning. Kompletterande undersökningar bör därför göras inför planläggning av masters placering och lokala vägnät.</p> <p>SGU anser att vattenskyddsområden och tillrinningsområden till större vattentäkter bör ingå som ett allmänt intresse.</p> <p>Närheten till grundvattenförekomster bör uppmärksammas i områdesbeskrivningen för Höglundakälen.</p> <p>SGU redovisar de geologiska förhållandena inom Hästkälen, Höglundakälen, Hörneå, Ivarsboda, Loberget, Mångmoren, Sävarberg och Västamarken. Dessutom redovisas att det</p>	<p>Vindkraftsplanen kommer innehålla områdesspecifik information om prospekteringsintressen.</p> <p>Det är mycket värdefull information och riktlinjerna kommer kompletteras med att ”Innan slutlig planering av ett vindkraftsområde ska eventuella prospekteringsintressen utredas.</p> <p>Planen kommer att kompletteras en redovisning av var eventuella grundvattenfyndigheter finns i regionen.</p> <p>Det är relevant och värdefull information som kommer beskrivas i planen.</p> <p>I områdesbeskrivningen för Ängersjö-Bjännberg och Fäbodliden kommer det redovisas att samråd med innehavaren för undersökningstillstånd bör ske inför slutlig</p>

<p>finns undersökningstillstånd för metaller och industrimineral i Ängersjö-Bjännberg. SGU har inget att erinra mot att Ängersjö-Bjännberg pekas ut för vindkraft under förutsättning att samråd med innehavaren för undersökningstillstånd sker innan utplacering av vindkraftsverken</p>	<p>placering av vindkraftsverk.</p>
<p>SMHI SMHI redovisar att det finns 12 väderstasjoner i Sverige varav Luleå (65,4317 21,8697) och Örnsköldsvik (63,641 18,406) är de närmaste. De föreslagna områdena bedöms inte påverka väderstationerna. SMHI har inget att erinra mot planen.</p>	
<p>Svenska kraftnät Svenska kraftnät äger en transformatorstation som ligger strax söder om Sörfors från vilken det utgår tre kraftledningar med spänningsnivån 400kV. Dessutom förvaltar och driver Svenska kraftnät ytterligare två kraftledningar som passerar norra delarna av Vindelns kommun. Det är angeläget att säkerhetsavstånd hålls till dessa och Svenska Kraftnät vill därför bli kontaktade i varje enskilt ärende.</p> <p>Det är viktigt att tillräckliga säkerhetsavstånd till de tre stora kraftledningarna om vardera 400 kV som utgår från Sörfors.</p> <p>EBR (Elbyggnadsrationalisering) skriver att hinder bör ej uppföras inom närzonen 0-100 m, hinder utan stag kan accepteras 100-200 meter på var sin sida om hindret inte överstiger 50 meter. Hinder som överstiger 50 meter eller som är försedda med stag bör placeras utanför den utökade zonen 200 meter. Hindren utanför den ökade zonen rekommenderas vara markerad på flygkartan.</p> <p>På sid 73 finns en hänvisning till Svenska kraftnäts riktlinjer för vindkraftsanslutningar. Detta dokument heter nu "Vägledning för anslutning av vindkraft till stamnätet". På samma sida skall beteckningen "SvKFS 2005:2" relatera till föreskriften "driftsäkerhetsteknisk utformning av produktionsanläggningar". Beteckningen "2005/0326/S" kan strykas.</p>	<p>Det är givetvis så att Svenska kraftnät kommer bli hörda inför varje enskild prövning av vindkraft. Det bedöms därför inte motiverat att det finns med som en riktlinje i planen. Däremot kommer planen kompletteras med en redovisning hur det regionala och nationella nätet ser ut i regionen.</p> <p>I riktlinjerna ska det framgå att vindkraftsverk inte bör placeras närmare än 200 meter från stora kraftledningar och att vindkraftsverk bör markeras på flygkartan.</p> <p>Sidan 73 kommer ändras i enlighet med Svenska kraftnäts yttrande.</p>
<p>Vägverket</p>	

<p>Vägverket önskar i att i ett så tidigt skede som möjligt erhålla information om kommande projekt.</p> <p>Riksintressen för kommunikationer finns inte med bland beskrivningen av riksintressen.</p> <p>Ängersjö-Bjännberg gränsar till väg 518 i norr.</p> <p>Väg 652 och 686 passerar genom Ivarsboda. Vid vindkraftsetableringar inom detta område bör säkerhetsaspekter och påverkan på landskapsbilden mot vägarna beaktas.</p> <p>Väg 642 passerar Sävarberg och säkerhetsaspekter för trafikanter på vägen liksom landskapsbilden från vägen bör beaktas. Vägverket har också noterat ett bebyggelsetryck i området och ställer sig tveksam till vindkraftsetableringar här.</p> <p>Västamarken angränsar till väg 514</p>	<p>Vägverket kommer att ges möjlighet att i samband med provningar enligt miljöbalken erhållas möjlighet att yttra sig över nya vindkraftsetableringar.</p> <p>Riksintressen för kommunikationer ska läggas in i översiktsplanen.</p> <p>Vägverkets kommentar kommer läggas in i områdesbeskrivningarna.</p>
<p>Sametinget</p> <p>Sametinget anser att det är bra att det i översiktsplanen slås fast vikten av samiska behov så att påverkan på det samiska samhället blir så litet som möjligt. För att kunna leva upp till planen är det därför viktigt att föra dialog mellan exploitörer och samebyar.</p> <p>Sametinget framför att det är särskilt viktigt att det tas fram både miljö- och socioekonomiska konsekvensbeskrivningar för rennäringen och i synnerhet för berörda samebyar. Rennäringen är en näring som ständigt hotas av konkurrerande markanvändning. Redan idag begränsas rennäringen av skogsbruk och gruvnäring. Sametinget anser därför att det krävs omfattande analyser om konsekvenserna för rennäringen och den samiska kulturen vid etableringar.</p> <p>Sametinget bifogar en av Sametinget beslutad vindkraftspolicy. Denna ska ses som en del i Sametingets remissyttrande.</p>	<p>Detta har varit en av planens stora frågor. Dialog inför samrådshandlingen har därför hållits med samtliga berörda samebyar i Umeåregionen. Utgångspunkten har också varit att i så stor utsträckning som möjligt tillgodose rennäringen intressen, exempelvis genom att i huvudsak inte föreslå vindkraftsutbyggnad inom riksintresseområden för rennäringen. För att minska påverkan på rennäringen kommer samebyarna, SSR och Sametinget ges möjlighet att komma med synpunkter på enskilda projekt inom Umeåregionen.</p>

<p>Regionala intressenter</p>	
<p>Länsstyrelsen i Västerbottens län</p> <p>Texten kring lagstiftning bör justeras till nuvarande gällande lag och förordning från 1 augusti 2009.</p> <p>Länsstyrelsen vidhåller och får stöd av Energimyndigheten att översiktsplanen tidiga bortvalskriterier är alltför långtgående.</p> <p>Det finns ett behov att i tillägget till översiktsplanerna presentera aktuella allmänna intresse, då materialet i den kommuntäckande översiktsplanen i de flesta av i Umeåregionens kommuner är inaktuella. Detta inte minst då det troligen kommer vindkraftsansökningar, även större utanför de områden som bedöms som lämpliga.</p> <p>Länsstyrelsen föreslår att avsnittet motstående intressen benämns konkurrerande eller allmänna intressen och att det närmare redogörs för urvalet och motiven varför man valt just de som presenteras.</p> <p>Det framgår inte hur man definierat stora opåverkade områden.</p>	<p>Texten kring lagstiftningen kommer givetvis att ändras till den nu gällande. Att föregå en lagändring innan den är fattad har inte kommunen sett som möjligt.</p> <p>Umeåregionen delar inte Energimyndigheten och länsstyrelsens synpunkt. Länsstyrelsen hävdar också längre ner i sitt yttrande att 1000 meter till närmaste bostadshus kan vara en lämplig urvalsgrund, men att avståndet kan justeras. Det förefaller också med hänvisning till Svenska Samernas Riksförbunds yttrande att riksintressen för rennäringen inte som utgångspunkt är lämpliga för etablering av vindkraft. Umeåregionen hävdar dock att justering av avstånd och att vissa områden med i övrigt få konkurrerande intressen bör kunna samsas med vindkraft, jmf Storåsen Stenberg. Områden som inte föreslagits som lämpliga områden med hänvisning till konkurrerande intressen i form av andra riksintressen kommer beskrivas tydligare och det ska i planen framgå vad konflikten är.</p> <p>Denna översiktsplan är ett tillägg till den kommunomfattande och ska också behandlas som en sådan. Det bedöms därför inte rimligt att ta ett helhetsgrepp över alla riksintressen mm. som berörs.</p> <p>Umeåregionen håller med länsstyrelsen om att kapitlet motstående intressen kan formuleras som allmänna intressen. Det är helt korrekt att en tydligare beskrivning om varför dessa valts också ska ingå, liksom att exempelvis riksintressen för kulturmiljön bör finnas med som ett allmänt intresse.</p> <p>Det är en mycket komplex fråga då många av de föreslagna områdena ligger inom stora relativt opåverkade områden. Vi har dock</p>

<p>Varför värderas nyckelbiotoper och våtmarker så högt i förhållande till kulturmiljön och rennäringens riksintressen. Vad är det för skillnad mellan riksintressen, stort intresse för försvaret, sjöfarten och luftfarten. Är det inte också riksintressen? Var finns kulturmiljöintressena och landskapsbilden?</p>	<p>försökt välja områden som inte har rekreativa och biologiska värden eller som enligt 3:3 miljöbalken är särskilt känsliga från skogbruk mm ekologisk synpunkt. Dessutom bedrivs aktivt skogsbruk i alla områden som valts. Att ianspråkta stora opåverkade områden bedöms också som en realitet om vi ska nå de högt uppsatta politiska målen om förnybar energiproduktion och att uppfylla miljöbalkens syfte om att främja en hållbar utveckling.</p> <p>Här kan inte Umeåregionen rikta förstå vad länsstyrelsen menar då man å ena sidan hävdar att för stort värde satts att undanhålla vindkraft för rennäringen och här hävdar motsatsen. När det gäller nyckelbiotoper så är inriktningen att dessa inte ska bli direkt utsatta av ett vindkraftverk eller anslutningsväg men inte utgör skäl för att undanta ett område för vindkraft. Däremot så delas uppfattningen att kulturmiljön bör få ett större värde. Landskapsbilden är mycket svår att värdera i en översiktsplane av den typ som vindkraftsplanen är. Riktlinjen är istället att verken bör ha samma utseende och storlek inom en park och placeras med omgivningen i åtanke. Detta preciseras på sidan 72. Riktlinjerna föreslås kompletteras med att vindkraftsanläggningar inte bör sträcka sig över flera landskapsrum utan hålla sig inom ett avgränsat område.</p> <p>När det gäller benämningen av riksintressen så kommer planen ändras så att det tydligt framgår att det är ett riksintresse.</p>
<p>Hur beaktas allmänna intressen?</p>	<p>Här förstår inte Umeåregionen alls vad länsstyrelsen menar. Är det inte så att en översiktsplans syfte är att väga olika intressen mot varandra och föreslå en inriktning som kommunen hävdar är den fördelaktigaste och som väger samman olika intressen utifrån avvägningsreglerna i miljöbalken?</p>
<p>Länsstyrelsen är tveksam till att kräva minst 1000 meter till bostäder. Som urvalskriterie kan det användas, men vid avgränsningar kan avståndet nyanseras beroende på vindvärde,</p>	<p>Utbyggnad av vindkraft föreslås samlas i större grupper vilket kommer medföra att relativt stora skyddsavstånd till bebyggelsen. Det är dock så att det vid en</p>

<p>terräng mm.</p> <p>Förklaringarna till motstående intressena som finns på 14-15 behöver ses över.</p> <p>Stoppområden vad är det? Länsstyrelsen antar att det är hämtade från Boverkets VindGis.</p> <p>Planen skulle bli tydligare om allmänna intressen alltid syntes på detaljkartorna.</p> <p>Det framgår inte om riktlinjerna för placering och säkerhet samt utseende ska tillämpas både på verk inom de studerade områdena och för verk utanför.</p> <p>De saknas riktlinjer för mindre verks påverkan på kulturmiljö- och landskapsbild.</p> <p>Områden som redan är ianspråktagna för vindkraft bör anges som lämpliga för vindkraft.</p> <p>Det bör framgå på vilket sätt miljöbalkens och plan- och bygglagen avvägningsregler använts eller om det finns annat juridiskt stöd för gjorda bedömningar. För att länsstyrelsen ska kunna bedöma om samtliga riksintressen tillgodosetts och prioriteringar dem emellan följt lagstiftningens intentioner måste planen vara tydlig.</p> <p>Det kan vara lämpligt att t ex någonstans under planeringsförutsättningar redogöra för principerna hur miljöbalken (3 och 4 kapitlet) resp. Plan- och bygglagen (2kap 1 och 2: a § §) reglerar hanteringen av konflikter mellan olika allmänna intressen. Paragraferna</p>	<p>detaljprojektering att avståndet kan komma att krympas om konflikter med buller, skuggor mm kan uppfyllas.</p> <p>Förklaringen till motstående intressen kommer ses över och renodlas så att det tydligt framgår vad som är riksintressen mm.</p> <p>Det måste uppfattas som ytterst märkligt att inte länsstyrelsen vet vad stoppområden är? Nu är det också så att dessa kommer försvinna varför vi inte kommer ha med stoppområden som ett konkurrerande intresse.</p> <p>Det är en korrekt notering som kommer åtgärdas.</p> <p>I ingressen framgår att riktlinjerna gäller vindkraftsverk som ansluts till elnätet och som är en del av nationella elproduktionen, vilket verk utanför föreslagna områden också är.</p> <p>Det är en korrekt notering som kommer att tillgodoses.</p> <p>De områden som är ianspråktagna men inte är angivna som lämpliga för vindkraft är Holmsund och verket på Järnäs. I Holmsund bedöms det inte möjligt att komplettera med fler verk och Järnäs utgör riksintresse för naturvården.</p> <p>Den tematiska översiktsplanen för vindkraft är ett tillägg och syftet är inte att redovisa alla riksintressen och ställningstagande till dessa. Det behandlas i de kommunomfattande översiktsplanerna.</p> <p>Det är en korrekt notering och detta ska redovisas i planeringsförutsättningar.</p>
--	--

hjälpes också till att definiera vad ett allmänt intresse kan vara.

Notera bl.a. att det bara är de grundläggande riksintressena i 3:e kapitlet, som kan vägas mot varandra och att ett riksintresse alltid väger tyngre än ett annat allmänt intresse. Däremot ska vid konflikt alltid stor *hänsyn* tas till andra allmänna intressen även från riksintressets sida.

Om däremot en vindkraftetablering påtagligt skadar ett riksintresse, som har pekats ut enligt de särskilda hushållningsbestämmelserna i fjärde kapitlet miljöbalken så gäller *stoppregler* även om vindkraften är av riksintresse i området. Stoppreglernas rekvisit varierar något inom 4:e kapitlet. För samtliga gäller kapitlets 1 § om att områdenas natur- och kulturvärden inte påtagligt får skadas. Dessutom gäller det rekvisit som anges i den paragraf, där områdena pekas ut.

Ovanstående har grundläggande betydelse för ställningstagandena kring vindbruk. Detta gäller särskilt då kommunerna bedömt att Energimyndighetens anspråk på riksintresse bör utgå eller där kommunen bedömt dessa områden inte lämpliga för vindkraft. Likaså är det särskilt viktigt att det framgår i vilken omfattning rennäringens eller något annat riksintresse kan skadas av vindbruk i områden, som bedömts lämpliga men som inte är av riksintresse för vindbruk.

Energimyndighetens beslut 2008 om riksintresseanspråk bygger för Västerbottens län på den länsstyrelsens redovisning av "utredningsområden" på land som vi gjorde 2007 och där områdena enbart avgränsats genom GIS-analys. Den "spretiga" avgränsningen kan därför bearbetas vidare. Det kan p.g.a. generalisering vid bildande av ytor finnas delar av områdena, där det blåser mindre än 6,5 m/s och är på 71 m höjd. Enligt länsstyrelsen mening är det därför bra om kommunen justerar riksintressenas avgränsning. Det kan även finnas områden som vid närmare analys av vindförhållanden storlek mm inte skulle ha klassats som

Stor vikt har särskilt lagts vid att tillgodose rennäringens intressen. Konkurrerande intressen har också beskrivits i planeringsförutsättningar som ligger till grund för gjorda avvägningar.

Umeåregionen delar länsstyrelsens gjorda bedömning och planen kommer kompletteras så att det tydligt framgår gränserna för riksintressen för vindbruk.

riksintresse. *Vi menar att vägningar mellan olika allmänna intressen i princip ska göras i samband med den kommunala översiktsplaneringen.*

Av områdesbeskrivningarna bör det alltid framgå om området utgör riksintresse för vindbruk enligt Energimyndighetens anspråk. Dessa bör också markeras på detaljkartorna.

Kommunen har lagt ett reviderat förslag till riksintresseområden för vindbruk. Gabrielsberget, Storåsen-Stenberg, Västamarken, Ängersjö-Bjännberg, Sävarberg, Ivarsboda, Lantvallen (del av), Granberget samt Väst Granberget, Loberget – Högravliden och Fäbodliden föreslås som riksintressen. *För att länsstyrelsen ska kunna ta ställning till detta behöver kommunen tydligare redovisa varför områden tagits bort.* För att kommunen vill prioritera ett annat intresse innebär det inte Energimyndighetens anspråk på riksintresse behöver utgå. Se även under vägnings, stopp och hänsynsregler.

Länsstyrelsen har inga större invändningar mot de nya avgränsningar som av riksintressena som gjorts. Möjligen kan den södra angränsningen av Västmarken diskuteras.

Länsstyrelsen har viss förståelse för att Umeå kommun vill att riksintesseområdet för vindbruk norr om Innertavle ska utgå p.g.a. tätortsutveckling och att sådan skulle kunna förhindras genom ett riksintesseutpekande. Området ligger dock utanför F1- området i kommunens gällande översiktsplan. Något större behov av tätortsortbyggnad i området kan inte förväntas inom överskådlig tid eller de närmast 25- 30 åren, vilket motsvarar ett vindkraftsverks livstid.

Även två mindre områden, ett i Umeå kommun (Ormyråsen) och ett i Robertsfors (Bäcksjön) kan utgå, då de enligt länsstyrelsens mening är små och med inte särskilt höga vindvärden. Undantagen av

Planen kommer kompletteras så att det tydligt framgår varför ett område inte längre föreslås som riktintresse för vindbruk.

Området ligger delvis inom F1-området men helt inom Umeå tillväxtområde vilket är det som avses. Det är också synnerligen märkligt att länsstyrelsen i detta yttrande hävdar att området kan exploateras då man i andra sammanhang delar kommunens uppfattning om att området på grund av konflikt med naturintressen och rekreation och friluftsliv inte bör tas i anspråk för vindbruk.

Röjmyrberget är ett område som av samebyn är mycket värdefullt och som dessutom är riksintresse för rennärigen.

Storlidberget???

<p>Rörmyrberget (Robertsfors kommun), Högpusten och Storlidberget (Bjurholms och Nordmalings kommuner) samt Öster om Pengsjön (i huvudsakligen Vännäs kommun) tarvar tydligare motivation. Det bör också diskuteras om Fäbodberget-Brattfällsberget, som till stora delar har bra vindvärden, men saknas i Energimyndighetens beslut bör hävdas som riksintresse.</p> <p>Övriga riksintressen presenteras inte samlat under något eget avsnitt, vilket bidrar till vår osäkerhet om samtliga har beaktats. Länsstyrelsen bifogar därför sammanställning över i dag kända riksintressen.</p> <p>Länsstyrelsen kan bl.a. konstatera att riksintressen för kulturmiljö inte behandlats i planförslaget. Som ett exempel bör riksintresset för kulturmiljö finnas med på kartan sidan 41. Riksintressen för kulturmiljö bör tas med i redovisningen över berörda intressen även om det ligger utanför ett avgränsat område, i det fall upplevelsen av den kulturhistoriska miljön kan påverkas av vindkraftsetableringen.</p> <p>Länsstyrelsen kommenterar också Förvarets synpunkter.</p> <p>Det är lämpligt att under planeringsförutsättningar ange att försvaret alltid ska höras inför byggande av höga objekt, då de kan påverka tekniska system som radar och radiolänkar.</p> <p>I områden för friluftsliv, där en låg bullernivå utgör en viktig kvalitet och naturliga ljud dominerar, bör ljudet inte heller överskrida 35 dBA. Det handlar om sådana friluftsområden, där inget påtagligt störande buller från till exempel fordonstrafik eller skjutbanor förekommer. Det bör framgå av kommunens översiktsplan, vilka områden som kommunen anser ska ha en låg ljudnivå.</p> <p>Då de bästa vindbrukslägena i inlandet ligger i höjdlägen ofta i anslutning till vattendelare,</p>	<p>Vännäs kommuns område???</p> <p>Fäbodberget-Brattfäll riksintresse?????</p> <p>Planen kommer kompletteras med ett avsnitt samlat där alla riksintressen och föreslagna områden för vindkraft ingår.</p> <p>Umeåregionen delar länsstyrelsens uppfattning om att kulturmiljövärdena måste beskrivas.</p> <p>Denna rekommendation bör finnas med under planförslag.</p> <p>Detta är en viktig fråga som måste behandlas särskilt. Frågan kring tysta områden hänvisas därför till den allmänna översiktsplaneringen.</p> <p>Översiktsplanen har sänts på remiss till angränsade kommuner som inte valt att yttra</p>
--	---

som även utgör kommungräns så är samordningsbehovet för vindkraft stort. Genom sin höga höjd påverkar också vindkraftverken ett stort område runt själva anläggningen. Kumulativa effekter måste också ses över kommun- och länsgränser. Det gäller framför allt landskapspåverkan, friluftsliv, ljud och fågelfauna.

Flera av de områden som nu presenteras i Bjurholm och Nordmaling ligger i direkt närhet till Örnsköldsviks kommun. I utställningshandlingen bör redogöras för hur Örnsköldsvik och andra till Umeåregionen angränsande kommuner beretts tillfälle att delta i planeringen.

Kulturmiljö

Kulturvärden är styvmoderligt behandlade i planförslaget. I begreppet kulturmiljö innefattas bl.a. bebyggelsemiljöer, fornlämningsområden, kyrk- och begravningsplatser och odlingslandskap. Delar av detta är riksintresse för kulturminnesvård enligt miljöbalken.

När det gäller fornlämningar och fornlämningsområden vill länsstyrelsen understryka att kunskapen om fornlämningsförekomst utanför älvdalarna är mycket dåligt känd. De fornlämningsinventeringar, som gjorts har huvudsakligen följt vattendragen, vilket innebär att höjdlägen lämpliga för vindkraft endast är översiktligt inventerade eller inte alls. De områden som pekas ut som lämpliga för vindkraft kan därför senare visa sig olämpliga från ett fornlämningsperspektiv.

Storskaliga vindkraftsanläggningar kan starkt påverka upplevelsen av många historiska miljöer genom sin dominans och industriella moderna karaktär. Tidlösheten i det historiska landskapet går lätt förlorat.

Det framgår inte av planförslaget om och hur det tagits hänsyn till de miljöer som finns i kommunernas kulturmiljöprogram.

Naturvård

sig över samrådshandlingen. Umeåregionen tolkar det som att de inte har något att erinra. Dessutom har ett samråd skett med Ö-viks kommun som inte hade några invändningar mot föreslagna områden.

Se ovan.

Frågan kring vindkraftens påverkan på värdefulla kulturmiljöer kommer utvecklas.

Länsstyrelsens upplysning kommer redovisas i planförutsättningar.

Se ovan kring kommentarer om vindkraftens inverkan på kulturmiljöerna. Påverkan på kulturmiljöerna bedöms ändå som begränsade då de föreslagna områdena i huvudsak ligger i skogsmiljöer.

Hur ser det ut på denna front? Umeå har inget av värde ni andra.

I dokumentet saknas dock information om ett flertal områden som har mycket höga naturvärden. Det är inte så konstigt, eftersom detta material inte ligger ute på länsstyrelsens GIS-data.

Skog skyddas inte bara genom naturreservat. I länsstyrelsens och Naturvårdsverkets pågående skyddsarbete har samråd skett med skogsbolagen, främst Sveaskog. Som ett resultat av detta har Sveaskog åtagit sig att frivilligt undanta flera naturområden från skogsbruk, som ett alternativ till reservatsbildning. Dessa områden är alltså av sådan storlek, kvalitet och har ett sådant skyddsbehov att de i princip skulle kunna skyddas som naturreservat. För dessa områden finns ett samrådsdokument, mellan länsstyrelsen, Naturvårdsverket och Sveaskog, där detta preciseras. Vad gäller Sveaskog så har de också i samband med detta antagit riktlinjer som säger att etablering av vindkraft inte är aktuellt inom sådana områden. Det finns även naturområden som Holmen skog avsatt frivilligt som ett alternativ till reservatsbildning. Utöver dessa områden finns det naturområden som länsstyrelsen prioriterat för reservatsskydd, men där skyddarbetet inte ännu har påbörjats eller slutförts.

Eftersom information om dessa områden saknats hos kommunerna har de inte heller ingått i de bedömningar och avvägningar som gjorts. Avsättningarna är av central betydelse för att vi ska nå det nationella miljömålet "levande skogar" och i nedanstående beskrivning pekas dessa områden ut. Det är viktigt att även dessa områden beaktas.

Länsstyrelsen kan tillhandahålla detaljerad information om exakt hur dessa avsättningar är avgränsade. Ta kontakt med Åsa Laurell, 090-10 72 42.

Länsstyrelsen anser att det är positivt att de våtmarker som klassats som klass 1 och 2 i Länsstyrelsens länsomfattande inventering

Detta är värdefull information och länsstyrelsens områden kommer inarbetas i planen.

Sveaskogs och Holmens värdefulla skogsmiljöer kommer läggas in i rapporten.

Riktlinjerna kommer kompletteras med att hänsyn ska tas till våtmarker klass 1 och 2 vid exploatering.

redovisas för respektive område i planförslaget. Vi anser dock att planförslaget tydligare och mer konsekvent ska ge uttryck för hur dessa våtmarker ska skyddas vid vindkraftexploatering. Våtmarker av klass 1 och 2 ska enligt miljömålet Myllrande våtmarker undantas från vägbyggnationer inom skogsbruket. Länsstyrelsen anser att även vindkraftsanläggningar inklusive vägar, och annan exploatering som leder till påverkan på våtmarker av dessa klasser, bör anses falla under samma krav att uppfylla miljömålet.

Länsstyrelsen anser att områden där rovfågelförekomst kan finnas eller där förekomst är trolig bör noga inventeras och beaktas innan exploatering godkänns. Det är tveksamt om områden där häckningar är kända ska tas med som lämpliga för vindkraft t.ex. Ivarsboda i Robertsfors och Umeå kommuner.

Kalkningsverksamheten är ett motstående intresse inom vissa av de redovisade områdena, vilket saknas i områdesbeskrivningar och MKB. Länsstyrelsen kan tillhandahålla information om vilka områden som omfattas och som kan innebära ett intresse som är motstridigt vindkraftetablering. Spridning av kalk sker antingen med båt eller med helikopter. Spridning med helikopter kan få problem vid utbyggnad av vindkraft.

För områdesvisa kommentarer kring naturvärden se bilaga.

Geologiska förhållanden, ämnen och material, grundvatten

SGU noterar att en närmare beskrivning av de geologiska förhållandena inom området saknas. Inte heller finns några uppgifter om prospekteringsintressen.

Länsstyrelsen håller med SGU om även lägesbundna naturresurser som t ex

Riktlinjerna kommer kompletteras med att inom områden med kända häckningsplatser för rovfåglar bör noga inventeras och värdena bör beaktas innan exploatering.

Länsstyrelsens uppgifter om områden som kalkas kommer inhämtas. Det bedöms dock inte som något problem att kunna kalka sjöar och vattendrag inom föreslagna områden för vindbruk. Detta är en fråga som måste behandlas i kommande tillståndsansökningar.

De geologiska förhållandena har inte beaktats annat om de utgör skyddsvärda miljöer. I fall det finns prospekteringsintressen så vill Umeåregionen gärna att dessa redovisas oss. Det bedöms ändå inte relevant att inte föreslå ett område för vindkraft bara för att det finns ett prospekteringslov.

Vattenskyddsområden kommer läggas in som ett konkurrerande intresse.

malmreserver och mineraltillgångar bör beaktas i översiktsplanen, såsom alternativ framtida markanvändning.

Enligt SGU är Fäbodliden i Vindelns kommun prospekteringsintressant och de är därför tveksam till att Fäbodliden avsätts som vindkraftsområde. . Detta bör enligt länsstyrelsens mening medföra att översiktsplanen behandlar frågan. Inom Ängersjö – Bjännbergetområdet, Nordmalings kommun finns undersökningstillstånd

Flyg

Transportstyrelsen, luftfartsavdelningen har uppmärksammat att texterna som behandlar luftfartsrelaterade frågor på sidorna 11, 77 och 78 behöver uppdateras och faktakorrigeras.

Närmast flygplatsen finns

Hinderbegränsande ytor (shape-filer kan erhållas från länsstyrelsen) och längre ut finns *Procedurområden. MSA-påverkande ytan* är en cirkel med centrum vid flygplatsen. Gemensamt för dessa områden och ytor är att de garanterar hinderfrihet för flygtrafiken. Se vidare transportstyrelsens yttrande, i vilket Transportstyrelsen kortfattat närmare presenterar de skyddsområden som finns kring en flygplats.

Planområdet berör till olika delar den MSA-påverkade ytan vid Umeå, Örnsköldsvik, Skellefteå och Lycksele flygplatser. Det bör därför poängteras att resp. flygplats bör få möjlighet att yttra sig då det kan komma att påverka deras verksamhet.

Transportstyrelsen vill därtill uppmärksamma om att vindkraftverk kan försvåra skogsbrandsbekämpning, sjö- och våtmarkskalkning samt skogsgödsling.

De informerar också om att den 1 oktober 2008 trädde Luftfartsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om markering av byggnader, master och andra föremål (LFS

Området Fäbodliden är ett av de mest värdefulla områdena för vindkraft inom Umeåregionen och utgör också riksintresse för vindbruk. Det bedöms inte skäl att avstå att peka ut området för vindkraft med hänvisning till att det finns ett prospekteringsintresse. I den områdesspecifika riktlinjen kommer det framgå att det finns prospekteringsintressen för Fäbodliden och Ängersjö-Bjännberg

Enligt riktlinjerna ska samråd ske med Luftfartsstyrelsen. Detta kommer justeras så att samråd ska ske med Transportstyrelsen.

Enligt planen framgå att samråd ska ske med nämnda flygplatser.

Umeåregionen ser detta mer som en information än ett yttrande som kommer påverka planens utformning.

Planen kommer innehålla en riktlinje om att vindkraftverk ska markeras enligt Luftfartsstyrelsens riktlinjer.

2008:47) i kraft. Enligt dessa ska alla föremål över 20 meter utanför tätort resp. 45 meter i tätortmeddelas Transportstyrelsen, som beslutar hur de ska markeras.

Blankett för hindermarkering (LFS 2008:47) samt ytterligare information om luftfartens intressen i den fysiska planeringen finns på deras webbplats: www.transportstyrelsen.se under rubriken Luftfart, bebyggelse och flyg. BCL-f 2.2 finns under rubriken Regler för luftfart, Författningar för luftfart, LFS 1997:49.

Rennäring

Även utanför de riksintressanta områdena finns områden som är betydelsefulla för rennäringen. Dessa berörs av MB 3:5 andra stycket. Planeringsunderlag utöver riksintressekartor bör därför användas vid planering av vindkraft. De planeringsunderlag, som finns att tillgå är rennäringens markanvändningsredovisningar, som tas fram av Sametinget samt Renbruksplaner som samebyarna själva tar fram.

Etablering av vindkraftverk särskilt inom en samebys åretruntmarker och riksintresseområden måste föregås av en noggrann konsekvensutredning, där den samlade påverkan på samebyns renskötsel vägs in. Därför kan det vara problematiskt att varje vindkraftsetablering prövas för sig och att hela ansvaret för att utreda konsekvenserna läggs på de enskilda vindkraftsbolagen. Denna översiktsplan gemensam för flera kommuner är en bra början på ett övergripande planeringsverktyg.

Det är viktigt att samebyarna ges möjlighet att påverka även vid lokalisering av små vindkraftverk och parker eftersom det inte sällan är tillfartsvägar och den mänskliga aktiviteten i samband med kraftverkens byggande och underhåll som kan påverka rennäringen negativt. För bästa resultat bör samebyarna och kommunerna komma

Sametingets renbruksplaner kommer inhämtas. Samråd har utöver dessa skett direkt med samebyarna för att erhålla ett så gediget beslutsunderlag som möjligt.

Några åretruntmarker finns inte inom Umeåregionen varför synpunkten inte är relevant i detta fall. I de fall ett riksintresse för rennäringen föreslås som utbyggnadsområde för vindkraft kommer det särskilt belysas huruvida avvägningen gjorts.

Det är givetvis så att samebyarna alltid kommer ha möjlighet att yttra sig som sakägare över anmälan och bygglov för vindkraftsverk. Bygglov och anmälan hanteras helt enligt gällande lagstiftning.

överens om på vilket sätt anmälan och bygglov ska hanteras. Det bör framgå i planen hur det ska hanteras.

Informationen om konsekvenserna för rennäringen av vindkraft kan förbättras. Särskilt viktigt är att lyfta fram att rennäringen kan påverkas på olika sätt av samma verksamhet; direkta effekter, undvikelseeffekter samt kumulativa/indirekta effekter.

Exempel på direkta effekter är arealförluster och förlust av bete, barriäreffekter som påverkar renarnas rörelsemönster och därmed leder till ökade arbetsinsatser för renskötarna, barriäreffekter för renskötarna vid nyttjande av helikopter eller skoter samt säkerhetsrisker i närheten av verken.

Exempel på undvikelseeffekter och kumulativa/indirekta effekter är att renar som undviker området istället leds till andra mindre önskvärda områden vilket kan leda till överbetning eller oönskade konfrontationer med andra verksamheter, t.ex. trafik eller skogsbruk. Minskad betesro kan vidare leda till sämre kondition och hälsa hos renarna.

Det är också viktigt att det framgår att den mänskliga aktiviteten i anslutning till verken både under byggtid och drift, samt tillhörande infrastruktur som vägar och elledningar kan påverka renskötseln.

Hemsidan www.ren2000.se som innehåller planeringsunderlag avseende rennäringen är på väg att upphöra. Planeringsunderlag finns att ladda hem på www.sametinget.se under fliken Samhälle.

Landskapsbild

Vindkraftverkens utformning och närmare placering i landskapet berörs mycket kortfattat i planförslaget.

Då påverkan på landskapsbilden är en av de viktigaste aspekterna vid etablering av

Vindkraftsetableringar kommer innebära ett intrång för rennäringen men bedöms som helhet inte medföra så omfattande intrång att inga områden kan föreslås för utbyggnad. De områden som i föreliggande plan föreslagits har valts utifrån att påverkan på rennäringen och produktionen av el kan bli som optimal som möjligt.

Dessa exempel beskrivs i planeringsförutsättningarna.

I planeringsförutsättningarna har det beskrivits att renarna kan undvika områden som är påverkade av vägar och där människor uppehåller sig.

Detta är beskrivit i planeringsförutsättningarna.

Umeåregionen tackar för framförd information och kommer inhämta detta.

Se kommentar tidigare i samrådsredogörelsen.

vindkraftverk bör rekommendationerna för lokalisering och utformning av verken/parkerna med hänsyn till visuella påverkan utvecklas.
Planen bör även ta upp de krav kommunen ställer på redovisning av landskapsbildspåverkan vid anmälan/tillstånd i form av fotomontage, synbarhetsredovisningar mm.

Analyser av landskapets karaktärsdrag, anläggningens synbarhet och dominans i landskapet, avvikelser från landskapets strukturer och färger samt visuella konkurrens med karaktäristiska former i landskapet, med kulturmiljöer och landmärken som kyrkor mm ger huvudsakligen objektiva bedömningsgrunder.

Miljökonsekvensbeskrivning

Planförslaget innehåller en miljökonsekvensbeskrivning, då planförslaget bedöms medföra en betydande miljöpåverkan. Planförutsättningarna utgör även en del av MKB.

Det är bra att miljöbedömningen innehåller ett nollalternativ, att den koncentreras till vad hela förslaget i huvudsak innebär för olika intressen och för miljö kvalitetsmålen samt att det finns förslag till uppföljning och övervakning. Avsnittet "Relevanta befintliga miljöproblem" behöver dock förklaras bättre.

Länsstyrelsen ställer sig också frågande till vissa påståenden som att odlingslandskapen inte påverkas av planförslaget. (avsnitt miljöförhållandena). Särskilt gårdsverk kan påverka odlingslandskapen. Det är inte så att behovet av vattenkraft minskar på grund av utbyggnad av vindkraft, då vattenkraften används som reglerkraft mot vindkraften. Utbyggnad av vindkraft i Sverige och Europa kan därför innebära större press på utbyggnad av vattenkraft (avsnitt miljö kvalitetsmål). Under miljö påverkan behandlas påverkan på landskapsbilden. Länsstyrelsen håller med om att upplevelsen

Frågan kring påverkan på odlingsmarker kommer att utvecklas. En avgränsning av MKB:n har nu också hållits med länsstyrelsen där miljökonsekvenserna för Naturvärden, odlingslandskap, rekreation och friluftsliv, kulturmiljön, landskapsbild och hälsokonsekvenser.

<p>av vindkraftverk är till viss del är personlig men det finns även objektiva bedömningsfaktorer för landskapsbilden. Påverkan beror bl. a. på i vilken karaktär det landskap har där verken placeras. Översiktsplanen bör redovisa de områden som kommunerna ansett särskilt viktiga med hänsyn till landskapsbilden eller ange kriterier för särskilt känsliga lägen i landskapet.</p> <p>Den del som utgör "Del av MKB" tar upp utformning av vindkraftparker och hur stor yta vindkraftparker tar i anspråk. Här bör även vägar och anslutningsledning tas med. Vägar inom parken och, i vissa fall, även anslutande vägar utgör tillsammans med anslutande elledning en stor del av det intrång som sker i ett område där vindkraft anläggs. Vägarna har betydelse för hur stort ingreppet bedöms bli av en park i en prövning och har betydelse vid bedömning av om och i så fall hur en park kan placeras i ett område med höga naturvärden. MKB saknar en analys av hur tidigare väglösa områden blir dels fragmenterade med de effekter det har på ekologiska strukturer och system och dels vad en ökad tillgänglighet till ett område kan innebära. Ökad tillgänglighet kan ge olika konsekvenser; ökat friluftsliv, möjlighet att avverka tidigare svårtillgängliga skogsmarker, ökad störning för vilt, etc.</p>	<p>MKB:n kommer kompletteras med en beskrivning av hur vägar kan påverka miljön.</p>
<p><i>Flyg</i> Transportstyrelsen, luftfartsavdelningen har uppmärksammat att texterna som behandlar luftfartsrelaterade frågor på sidorna 11, 77 och 78 behöver uppdateras och faktakorrigeras.</p> <p>Närmast flygplatsen finns <i>Hinderbegränsande ytor</i> (shape-filer kan erhållas från länsstyrelsen) och längre ut finns <i>Procedurområden. MSA-påverkande ytan</i> är en cirkel med centrum vid flygplatsen. Gemensamt för dessa områden och ytor är att de garanterar hinderfrihet för</p>	<p>Enligt riktlinjerna ska samråd ske med Luftfartsstyrelsen. Detta kommer justeras så att samråd ska ske med Transportstyrelsen.</p> <p>Umeåregionen har noterat frågorna kring hindersmarkering och kommer att komplettera skrivningen i planen.</p>

<p>flygtrafiken. Se vidare transportstyrelsens yttrande, i vilket Transportstyrelsen kortfattat närmare presenterar de skyddsområden som finns kring en flygplats.</p> <p>Planområdet berör till olika delar den MSA-påverkade ytan vid Umeå, Örnsköldsvik, Skellefteå och Lycksele flygplatser. Det bör därför poängteras att resp. flygplats bör få möjlighet att yttra sig då det kan komma att påverka deras verksamhet.</p> <p>Transportstyrelsen vill därtill uppmärksamma om att vindkraftverk kan försvåra skogsbrandsbekämpning, sjö- och våtmarkskalkning samt skogsgödsling.</p> <p>De informerar också om att den 1 oktober 2008 trädde Luftfartsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om markering av byggnader, master och andra föremål (LFS 2008:47) i kraft. Enligt dessa ska alla föremål över 20 meter utanför tätort resp. 45 meter i tätortmeddelas Transportstyrelsen, som beslutar hur de ska markeras.</p> <p>Blankett för hindermarkering (LFS 2008:47) samt ytterligare information om luftfartens intressen i den fysiska planeringen finns på deras webbplats: www.transportstyrelsen.se under rubriken Luftfart, bebyggelse och flyg. BCL-f 2.2 finns under rubriken Regler för luftfart, Författningar för luftfart, LFS 1997:49.</p>	
<p>Länsstyrelsen i Västernorrlands län Länsstyrelsen i Västernorrlands län betonar vikten av att Örnsköldsviks kommun kontaktas i ett tidigt skede för områden som kan inverka på landskapsbild mm.</p> <p>En redogörelse för mellankommunala frågor bör finnas med i ÖPL. Kumulativa effekter från parker inom Örnsköldsvik, Bjurholm och Nordmalings kommuner bör beskrivas i fall de anses relevanta.</p>	<p>Örnsköldsviks kommun har beretts tillfälle att yttra sig över planen, men har inte inkommit med något yttrande. Ett särskilt samråd har skett med Örnsköldsviks kommun den 2/10-09.</p> <p>Det är en relevant fråga som har samråtts med Örnsköldsviks kommun. Här ser Umeåregionen och Ö-viks kommun positivt på att områdena Hemliden och Brattmyrliden kan utvecklas tillsammans med områdena i Bjurholms kommun, exempelvis vad avser nätutbyggnad.</p>

<p>Västerbottens museum Museet efterlyser redovisning av riksintressen för kulturmiljön. Detta anses vara en brist då påverkan kan vara större än på redovisade enstaka fornlämningar.</p> <p>Vindkraft till havs bör beakta lagstiftningsmässigt skyddade fornlämningar som skeppsvrak äldre än 100 år.</p>	<p>Detta är högst berättigade synpunkter och riksintressen för kulturmiljön liksom lagstiftade fornlämningar bör ingå i beslutsunderlaget. De allra flesta områden ligger dock i rena skogsmiljöer med ytterst begränsad påverkan på skyddade kulturmiljöer.</p>
<p>Företag</p> <p>Sveaskog Sveaskog vill medverka till att nå de nationella miljömålen vad gäller energiproduktion. 6 områden berör helt eller delvis Sveaskog marker. Sveaskog ser gärna att de utanför de 34 redovisade områdena för vindkraft är möjligt att etablera vindkraft. Sveaskog föreslår att områden utanför föreslagna föreslås hanteras enligt gällande lagstiftning och kommunens riktlinjer för vindkraft.</p> <p><u>Bjurholm</u> Fäbodberget-Brattfäll bör vara möjligt att exploatera i nordväst.</p> <p><u>Robertsfors kommun</u> Röjmyrberget är olämpligt avgränsat. Det utpekade riksintresset för rennäring och vindbruk har uteslutits. Borde inte rennäring och vindbruk kunna samexistera i detta område.</p> <p><u>Vindelns kommun</u> Området Bränt-Kullsjöliden borde kunna växa västerut och samexistera med riksintresset för rennäringen.</p>	<p>Planen medger att större utbyggnad av vindkraft bör göras inom föreslagna områden. Viss utbyggnad i mindre skala utanför föreslagna områden är möjlig om de föreslagna riktlinjerna kan tillgodoses.</p> <p>Området Fäbodberget-Brattfäll i av Sveaskog föreslaget område berörs av andra intressen som gör det olämpligt för vindbruk.</p> <p>Malå sameby har i samband med dialogen framfört att kärnområdet kring Röjmyrberget inte är tätbebyggt eller har vägar vilket ger renarna en ostörd betesgång varför en etablering av vindkraft bör undvikas. Det bedömer Umeåregionen som viktiga synpunkter att beakta och området bör inte heller föreslås som utbyggnadsområde.</p> <p>Området Bränt-Kullsjöliden är som Sveaskog framför litet och håller inte de högsta värdena ur vindpotential. Att ur den aspekten föreslå en utvidgning mot gällande riksintresse för rennäringen bedöms därför inte lämpligt.</p>
<p>Svevind AB Under sommaren 2009 har arrendeavtal om ett utökat område tecknats för Gabrielberget.</p>	<p>Området sträcker sig över ett parti med våtmarker av klass 1. Det av Svevind</p>

<p>Svevind föreslår att detta område tas med i planen.</p>	<p>föreslagit område kommer studeras närmare om det ska ingå eller inte.</p>
<p>Kraftö AB, genom Ingrid Horner Kraftö AB föreslår att området Storåsen-Stenberg utökas i norra delen. Kraftö föreslår också att avståndet till närmaste bostäder minskas från 800 – 1000 meter, då Boverkets rekommendationer för ljud och skuggor kan uppfyllas ändå.</p>	<p>Området Storåsen-Stenberg är i planen föreslagit som ett vindkraftsområde trots att det ingår i ett riksintresse för rennäringsen. Avgränsningen är gjord med hänsyn till avstånd till närmaste bostäder. Utgångspunkten är att uppfylla 1000 meter men slutlig avgränsning görs i samband med tillståndsansökan enligt miljöbalken.</p>
<p>Holmön Vindkraftverk AB genom Tore Wizelius Holmön Vindkraftverk AB planerar en mindre anläggning om ca 6 verk. Signaler som getts från länsstyrelsen är positiv under förutsättning att de utredningar som krävs genomförs. Det vore olyckligt om kommunens plan gör det omöjligt att förverkliga projektet, som kan bli viktig för Holmöns framtid. Det bör finnas med någon formulering som öppnar upp för små projekt då kommunala planer från den 1 augusti kommer ges en mycket stor tyngd.</p>	<p>Översiktsplanen pekar ut områden som rymmer minst 5 verk. De framgår också att enstaka verk 1-3 stycken som tillgodoser ett brett lokalt intresse kan prövas om de motstående intressena är begränsade och om riktlinjerna i planen följs. Därav ser vi inte Holmön Vindkraftverk AB:s projekt som ett mindre projekt. Utbyggnad för vindkraftverk på Holmön kommer studeras närmare och en inriktning kommer föreslås inför utställning.</p>
<p>SCA SCA har en positiv inställning till vindkraft och SCA har ett energisamarbete med norska Statkraft i bolaget Statkraft SCA Vind AB. Bolaget har ansökt om tillstånd att bygga sex vindkraftsparker i Jämtland och Västernorrland. Projektet omfattar drygt 450 vindkraftsverk.</p> <p>SCA anser att samrådshandlingen är strukturerad och genomarbetad.</p> <p>En översiktsplan är till sin karaktär övergripande och bör inte ha en sådan detaljeringsgrad att den föregriper kommande tillståndprocess. En allt för detaljerad avgränsning kan medföra att de ekonomiska förutsättningarna för utbyggnad inom de avgränsade områdena avsevärt försvåras. Avgränsning bör därför ske mer översiktligt.</p> <p>I det fall det uppstår konkurrens mellan flera allmänna intressen bör det ske en avvägning mellan de olika intressena. Det är inte rimligt att vindkraftsintresset, utan erforderlig</p>	<p>Avgränsningarna av föreslagna vindkraftsområdena ska i normalfallet inte ses som en absolut gräns utan en indikation på att området är lämpligt för vindkraftsutbyggnad. Den exakta avgränsningen görs i samband med ansökan enligt miljöbalken.</p> <p>Det är helt riktigt att en avgränsning med andra allmänna intressen ska ske inför framtagande av vindkraftsområdena. Här är planen inte helt tydlig utan motivering ska</p>

<p>vägning, kommer i andra hand.</p> <p>Bjurholm <u>Salsberget</u> SCA föreslår att vindområdet Salsberget utvidgas i nordväst så att den omfattar den i nordväst liggande höjden Stor-Risliden.</p> <p>Robertsfors <u>Röjmyrberget</u> Området är riksintresse för vindbruk men i planen har en del undantagits som är mycket intressant för vindkraft. Det föreslagna området i planen innehåller relativt hög andel fuktiga marker vilka är svåra att nyttja för vindkraft. Flera höjder har också inte tagits med och området har inte avgränsats på ett tillfredsställande sätt. Området bör utvidgas.</p> <p>Vindeln <u>Höglandsliden</u> Utöver de områden som föreslagits i planen bör området Höglandsliden kunna ingå. Området har goda vindförutsättningar och och nätanslutningar borde kunna ske till det närliggande regionnätet. Det som finns att beakta är eventuell påverkan på sträckande fågel.</p>	<p>tydligare framgå varför ett område föreslås som vindkraftsområde eller varför ett område inte föreslås, även om vindpotentialen är tillräcklig.</p> <p>Även om vindkarteringen inte visar på tillräckligt goda vindförhållanden vid Stor-Risliden bör området liksom höjden Granliden kunna innefattas i vindkraftsområdet med hänvisning till att de ligger på motsvarande höjder som Salsberget i övrigt.</p> <p>Avgränsningen kommer studeras och, om avstånd kan hållas till närmaste bostäder, utökas i söder.</p> <p>Området Högliden kommer studeras närmare och eventuellt föreslås som ett utbyggnadsområde.</p>
<p>Föreningar</p>	
<p>Naturskyddsföreningen Vindeln Vindelkretsen av Naturskyddsföreningen är generell positiva till att det byggs vindkraftverk och särskilt de fem i Vindeln. Landskapsbilden kommer naturligtvis att påverkas och det är viktigt att man inte skadar värdefulla markområden,</p>	<p>Umeåregionen ser glädjande på att Vindelnkretsen är positiva till utbyggnad av vindkraft. Innan eventuell exploatering av områdena ska ansökan enligt miljöbalken genomföras vilket kommer innebära detaljerade studier av miljö- och</p>

<p>nyckelbiotoper, sumpskogar, fågelsträck fornlämningar mm.</p> <p>Vindelnkretsen utgår från att man gör en ordentlig inventering av natur- och kulturvärden innan exploatering av tilltänkta områden.</p> <p>Vindelnkretsen anser att det också är viktigt att det görs en detaljerad MKB för respektive område där risker och säkerhetsåtgärder redovisas.</p>	<p>kulturvärdena.</p>
<p>Vindelns landsbygdsråd Landsbygdsrådet framhåller att möjligheterna har varit begränsade att ta kontakt med de som bor och verkar inom de föreslagna områdena. Innan nästa steg i samrådsprocessen förväntas att de som blir berörda av föreslagna områden blir inbjudna till samrådsmöten.</p> <p>Landsbygdsrådet anser sig vidare inte ha den kompetens som krävs för att kunna ge synpunkter på innehållet.</p>	<p>Inför samrådet hölls dialog Vindelns folkhögskola där mötet annonserades på Vindelns kommuns och Umeåregionens hemsidor liksom i dagstidningarna. Det kom ca 70 personer där det allmänna intrycket var att deltagarna uppfattade vindkraftsutbyggnad som positivt. Några fler samråd annat än utställning är inte planerad.</p>
<p>LRF i Vännäs LRF anser det inte rimligt att endast peka ut 2 områden för utbyggnad av vindkraft i Vännäs kommun.</p> <p>LRF anser att underlaget om vinddata som översiktsplanen utgått från är för grov och behöver förfinas med tanke på den topografi som råder i Vännäs.</p> <p>Någon validering mellan skada på motstående intressen och ekonomisk upppoffring en utebliven vindkraftsetablering innebär för en markägare har inte gjorts.</p> <p>LRF anser att vindkraftsetableringar utanför de två utpekade områdena ska utgå från möjligheten om utbyggnaden det tillgodoser ett brett lokalt intresse. LRF förväntar sig en sund inställning till äganderätten.</p>	<p>Underlaget som bygger på Uppsala universitets modell har precis som påpekas brister att den kan missa vindpotentialen på mindre höjder. Samtidigt är det viktigt att ha i åtanke att översiktsplanen föreslår större utbyggnader som rymmer minst 5 verk. Bedömning är där att Uppsala universitets modell då är tillräckligt detaljerad.</p> <p>Det är helt riktigt att någon ekonomisk upppoffring en utebliven etablering medför för den enskilde inte ingått i översiktsplanen. Det är inte heller syftet med en översiktsplan som ska bedöma konsekvenserna på det allmänna intresset.</p> <p>Översiktsplanen behandlar de allmänna intressena och inte enskilda markägares intressen. Med brett lokalt intresse menas exempelvis att en by går samman och etableringar vindkraft.</p>

<p>Det skall krävas tunga skäl att neka vindutbyggnad</p>	<p>Översiktsplanen grundar sig på att bygga ut vindkraft där det är ekonomiskt lönsamt och de motstående intressena är små. Det finns områden där det är möjligt att bygga ut vindkraft även utanför föreslagna områden men det gäller i huvudsak mindre utbyggnader. Med den nya lagstiftningen har också kommunerna en vetorätt som medför rätt att säga nej till etableringar och här är översiktsplanen vägledande.</p>
<p>Svenska samernas riksförbund (SSR) SSR anser att rennäringens förutsättningar hanterats bristfälligt och inte kan antas i befintligt skick.</p> <p>Det måste framgå att samerna brukat marken under lång tid och upparbetat så kallad urminnes hävd. Dessa rättigheter innebär skydd mot ingrepp. Samerna intar också en särställning i egenskap av urfolk.</p> <p>På sidan 74 i MKB:n har ett yttrande från SSR klippts in i planen utan att sättas in i sitt sammanhang. Att arbeta fram en miljökonsekvensbeskrivning kräver naturligtvis att utredaren sätter sig in i alla frågeställningar för att dessa ska kunna belysas korrekt.</p> <p>Det genomförs för närvarande studier om hur vindkraft påverkar rennäring. Denna forskning har inte redovisats. Vanliga konsekvenser är att renarna undviker områden för vindkraft i större utsträckning och medför barriärer.</p> <p>Hittills finns ingen forskning som visar på att renen över tid vänjer sig över tiden. Tvärtom visar studier som har gjorts över lång tid inga tecken på tillvänjning.</p> <p>Infrastruktur, transporter och mänsklig aktivitet innebär att vindkraftsparker kan få</p>	<p>Stor vikt har lagts vid att hålla dialog med berörda samebyar för att i ett tidigt skede undvika konflikter med rennäringen. Dessutom har översiktsplanen i stor utsträckning undvikit att föreslå utbyggnad av vindkraft inom områden med riksintresse för rennäringen.</p> <p>Planförutsättningen kommer kompletteras med en bakgrund kring samernas långa historia och urminnes hävd.</p> <p>Åberopad skrivning på sidan 74 kommer att omformuleras.</p> <p>Planen kommer att kompletteras med en sammanfattning av nyare forskning som bedrivits kring konflikter mellan rennäring och vindkraft.</p>

<p>relativt stora effekter lokalt på närområdet.</p> <p>Den bristfälliga analysen av den forskning och erfarenheter innebär att bedömningen av vilka områden som inte lämpar sig för vindkraft har påverkats. Detta måste åtgärdas innan översiktsplanen kan antas.</p>	
<p>Enskilda</p>	
<p>Rolf Östensson, Nordmaling Rolf Östensson har ett antal jordbruksfastigheter, däribland Nordmaling-Nordsjö 1:60. Aktuellt område har goda vindförutsättningar och motstående intressen saknas. Enighet finns bland fastighetsägare och gruppen har goda finansieringsmöjligheter. Intresse finns därmed för etablering av vindkraft inom detta område.</p>	<p>Nordsjö 1:60 ligger delvis utanför området med beräknad årsmedelvind av 6.5 m/s på 103 m, vilket innebär att vindförutsättningarna är för dåliga för att området ska föreslås som lämpligt för vindbruk. Det är således inte bästa plats enligt miljöbalkens avvägningsregler.</p>
<p>Kerstin, Fredrik, Jonas och Olof Norén, Nordmaling Dessa har ett högt beläget område som ligger utmed Stridbäcksvägen om tre skiften Ava 1:5, 1:16 och 1:17. Intresse finns för att dessa ska ingå i en utvidgning av Gabrielsberget.</p>	<p>-</p> <p>Fastigheterna kan ingå i en utvidgning av vindkraftsområdet för Gabrielsberget om avståndskravet på 1000 m till närmaste bostad kan uppfyllas.</p>
<p>Karin Wikström, Gunilla Rydquist, Sven Nordblad, Torbjörn Lindberg, Holmön samfällighetsförening och Holmöns bya män genom Lars Janzén, Elise Tegström, Markägargruppen på Holmön genom Sven Karlsson och Olle Nygren</p> <p>Synpunkter på vindkraft på Holmön Holmöarna är avfolkningsbygd med bland annat nerläggningshotad skola. Förutsättningarna för den bofasta befolkningen att försörja sig på ön är små. Det anses svårt att underhålla gårdar och att hålla marker öppna. De mycket goda förutsättningarna för vind bör kunna gå att utnyttja. Vindkraftsutbyggnaden skulle ge ett mycket välkommet tillskott till bygden.</p> <p>Uppfattningen är att Holmöarna bör förklaras som utbyggnadsområde för vindkraft.</p> <p>Boverkets så kallad stoppområde för vindkraft på Holmön bör upphävas.</p>	<p>En utbyggnad av vindkraft på Holmön skulle sannolikt skapa möjligheter för ett antal nya jobb men koppling till både utbyggnaden och drift av vindkraft. Kommuns roll är att så tydligt som möjligt avväga intrånget på Holmön. En alltför stor utbyggnad av vindkraft kan i värsta fall medföra att Holmöns värde för turismen kan minska med följden att sysselsättningen på Holmön faktiskt kan, trots vissa nytillkommande jobb, minska. Det finns fortfarande en rad frågor som måste studeras närmare innan Holmön kan föreslås som lämpligt för vindkraft. Den första frågan är om det är möjligt att förena utbyggnad av vindkraft med intentionen med Natura 2000-området</p>

<p><u>Margit Logrim</u> Förutom ovanstående har följande tillagts. En satsning på vindkraft skulle ge tydliga signaler för att säkerställa Holmö skolas fortsatta drift som B2 skola. En vindkraftsutbyggnad skulle säkra färja mellan fastlandet och Holmön.</p> <p>Internetkommunikationen på Ön skulle kunna förbättras, med följderna att tjänsteföretag skulle kunna etablera sig på Ön.</p>	<p>och eventuella konflikter med fåglar. En fågelinventering bör därför tas fram av kommande exploatörer.</p> <p>Boverkets stoppområde är numera borttagit.</p> <p>Se ovanstående resonemang.</p> <p>Huruvida en utbyggnad av vindkraft möjliggör utbyggnad av internet eller inte avvägs inte i denna översiktsplan.</p>
<p>Klas Nicolaisen, Umeå Klas framför att vindkraft på Lillhällan på Holmön är extremt olämplig av flera skäl som kulturintresse, naturintresse samt störande av</p> <ul style="list-style-type: none"> -Aktiviteter på Holmön är koncentrerad till Byviken och dess närområde. -Boende på Holmön är koncentrerat till Byviken och dess närområde. -Lillhällan som plats är mycket vacker med rullstensåsar och vackra hällar som är populära vid, bröllop, bad, fiske och som utflyktsmål i allmänhet. -Ljud från ett vindkraftverk skulle vara mycket störande i och med att Byviken och dess närområde är ett centrum för boende, båtliv och olika evenemang, tex Holmö Visfestival. -Ett vindkraftverk kommer fullständigt ta över det visuella uttrycket i Byviken och dess närområde. 	<p>Det finns fortfarande en rad frågor som måste studeras närmare innan Holmön kan föreslås som lämpligt för vindkraft. Den första frågan är om det är möjligt att förena utbyggnad av vindkraft med intentionen med Natura 2000-området och eventuella konflikter med fåglar. En fågelinventering bör därför tas fram av kommande exploatörer.</p>